

1110 Sandbankar

Livsmiljötypens namn på engelska: Sandbanks which are slightly covered by sea water all the time

Svenskt utförligt namn på livsmiljötypen: Sublittorala sandbankar

Framtagen av	Fastställd av	Datum	Status
HaV med stöd av SLU Artdatabanken	Havs- och vattenmyndigheten	2026-06-15	Fastställd (ersätter tidigare versioner)

Beskrivning av livsmiljötypen

Beskrivning enligt Interpretation Manual ¹

Sandbanks are elevated, elongated, rounded or irregular topographic features, permanently submerged and predominantly surrounded by deeper water. They consist mainly of sandy sediments, but larger grain sizes, including boulders and cobbles, or smaller grain sizes including mud may also be present on a sandbank. "Slightly covered by sea water all the time" means that above a sandbank the water depth is seldom more than 20 m below chart datum. Sandbanks can, however, extend beneath 20 m below chart datum. It can, therefore, be appropriate to include in designations such areas where they are part of the feature and host its biological assemblages.

Plants:

North Atlantic including North Sea - *Zostera* sp., free living species of the *Corallinaceae* family.
On many sandbanks macrophytes do not occur.

Baltic Sea - *Zostera* sp., *Potamogeton* spp., *Ruppia* spp., *Tolypella nidifica*, *Zannichellia* spp., carophytes. On many sandbanks macrophytes do not occur.

Animals:

North Atlantic including North Sea - Invertebrate and demersal fish communities of sandy sublittoral (e.g. polychaete worms, crustacea, anthozoans, burrowing bivalves and echinoderms, *Ammodytes* spp., *Callionymus* spp., *Pomatoschistus* spp., *Echiichtys vipera*, *Pleuronectes platessa*, *Limanda limanda*).

Baltic Sea - Invertebrate and demersal fish communities of sandy sublittoral (fine and medium grained sands, coarse sands, gravely sands), e.g. polychaetes: *Scoloplus armiger*, *Pygospio elegans*, *Nereis diversicolor*, *Travisia* sp., e.g. bivalves: *Macoma balthica*, *Mya arenaria*, *Cerastoderma* sp., e.g. crustaceans: *Crangon crangon*, *Saduria entomon*, e.g.

¹ Interpretation Manual of European Union Habitats, EUR 28. Kan laddas ner från <https://circabc.europa.eu/ui/group/3f466d71-92a7-49eb-9c63-6cb0fadf29dc/library/37d9e6d9-b7de-42ce-b789-622e9741b68f/details>.

fish species: *Platichthys flesus*, *Nerophis ophidion*, *Pomatoschistus* spp., *Ammodytes tobianus*.

Corresponding categories

Vegetationstyper i Norden (Påhlsson (ed.) 1994): “*Zostera marina*-typ (4.4.1.1)”, “*Ruppia maritima* typ (4.4.1.2)”, “Chara-typ (6.3.3.1)”, “*Potamogeton pectinatus* (6.3.2.2)”

Kustbiotoper i Norden (Nordiska Ministerrådet 2001): “Sandbottnar (7.8.1.2; 7.8.4.2; 7.8.5.2; 7.8.6.7; 7.8.6.8; 7.8.6.9; 7.8.7.9; 7.8.7.10; 7.8.7.11).”

HELCOM classification: “Sublittoral gravel bottoms. Banks with or without macrophyte vegetation (2.4.2.3)”, “Sublittoral sandy bottoms. Banks with or without macrophyte vegetation (2.5.2.4)”.

The National Marine Habitat Classification for Britain and Ireland Version 03.02: Relevant types within “Sublittoral coarse sediments (SCS), Sublittoral sands (SSA) and Sublittoral macrophytes communities (SMP)”.

EUNIS classification (2004): Relevant types within “A5.1 Sublittoral coarse sediment, A5.2 Sublittoral sand, A5.4 Sublittoral mixed sediments, A5.5 Sublittoral macrophyte-dominated sediment”.

Sandbanks can be found in association with mudflats and sandflats not covered by seawater at low tide (1140), with *Posidonia* beds (1120) and reefs (1170). Sandbanks may also be a component part of habitat 1130 Estuaries and habitat 1160 Large shallow inlets and bays.

Beskrivning av livsmiljötypen i Sverige

Sandbankar är topografiska formationer av sandiga sediment² permanent täckta av havsvatten. De ligger vanligen på grunt vatten, sällan djupare än cirka 20-30 meter, men kan ibland sträcka sig djupare givet att karaktäristiska särdrag och biota är överensstämmande med livsmiljötypen. Bottensubstratet i livsmiljötypen består i huvudsak av sand men andra kornstorlekar kan också förekomma, till exempel ler, grus, sten och stenblock.

Sandbankar erbjuder livsmiljöer som är ett mellanting av mjuk- och hårdbotten. I områden med strömmar kan rörligheten i sedimentet vara stor. Bottnarna kan vara fria från vegetation eller täckta av ålgräs och annan långskottsvegetation, eller makroalger. Maerl, habitatbildande kalkalger, kan förekomma. Sandbankar utgör viktiga lek-, uppväxt- och livsmiljöer för bland annat grävande ryggradslösa organismer, fisk, sjöfågel och marina däggdjur. De bankar som är belägna längre ut från kusten och omges av djupare vatten har ett gott vattenutbyte och fungerar som refugier för marina arter som inte längre återfinns i mer kustnära områden.

Sandbankar avgränsas mot land till lågvattenståndslinjen. Gränsen mot omkringliggande botten går där bottensubstratet inte längre domineras av sandiga sediment och/eller där biogena bildningar på sandiga sediment överstiger 10 % av täckningsgraden. I Sverige motsvarar livsmiljötypen ofta kustbiotopen ”sandbottnar” (Nordiska Ministerrådet 2001).

² Sandiga sediment enligt EU:s definition är kornstorlekar mellan 0,0625 mm och 4,76 mm, dvs. alla kornstorlekar av sand enligt svensk standard; finsand (0,063 mm-0,2 mm), mellansand (0,2-0,63 mm) och grovsand (0,63-2 mm), men även de mindre fraktionerna av fingrus (2-6,3 mm) kan ingå i sandiga sediment enligt EU:s definition.

Undertyper i Sverige

Inga undertyper är utpekade i Interpretation Manual och är heller inte utpekade i Sverige.

Regional variation inom Sverige

Artsammansättningen varierar tydligt med rådande salthaltsgradient i svenska vatten.

Längs kusterna i Bottniska viken förekommer stora arealer mer eller mindre rena eller grusblandade sandbottnar som utgör viktiga lekplatser för fiskar som strömming, sik, siklöja och harr. Längre söderut i Östersjön ökar vegetationens täckningsgrad med exempelvis ålgräs, natar, sårvar och kransalger. Sandmussla och östersjömussla förekommer tillsammans med rovbörstmaskar, hästräkor och skorv. Bottnarna är viktiga lek- och uppväxtplatser för exempelvis sand- och lerstubb, skrubbskädda, kusttobis och spigg. I ålgräsängarna förekommer även kantnålsfiskar.

På de grunda utsjöområdena i såväl Bottniska viken som resterande Östersjön, exempelvis Marakallen, Finngrundet, Vänta Litets Grund, Hoburgs bank och Midsjöbankarna förekommer sandbankar blandat med livsmiljötypen rev och tillsammans utgör de viktiga livsmiljöer för bland annat tumlare, fisk och sjöfågel.

Längs Västkusten återfinns mer rörliga bottnar vilka ofta är vegetationsfria med rika inslag av infauna med flera arter av musslor, tagghudingar och havsbörstmaskar. Områdena är viktiga livsmiljöer för flera fiskarter såsom tobis, sjökock, stubb, fjärsing, rödspätta och sandskädda. De biologiskt viktiga grundområden som förekommer i Västerhavets utsjö, som exempelvis Fladen, Röde bank, Lilla och Stora Middelgrund, utgörs av sandbankar och rev. Maerl, ett biogent habitat uppbyggt av frilevande arter inom rödalgsfamiljen Corallinaceae kan förekomma i livsmiljötypen, liksom ängar av ålgräs.

De i utsjön belägna grundområdena, utsjöbankarna, utgör såväl i Östersjön som i Västerhavet ofta refugier för arter som tidigare var vanliga i kustnära miljöer varför utsjöbankarna ofta hyser ett stort antal rödlistade arter.

Bedömning av gott tillstånd

Tillståndsbedömningen baseras främst på viktiga strukturer, funktioner och typiska arter i livsmiljötypen. Betydelsen av dessa kan variera mellan områden och det kan finnas ytterligare faktorer av relevans, exempelvis utifrån lokala förhållanden utöver dem som nämns här. En förutsättning för att nå gott tillstånd är att negativ påverkan upphör eller minskar. Detta betyder inte att det är ett helt opåverkat tillstånd som krävs. Däremot ska negativ påverkan som förhindrar att gott tillstånd uppnås upphöra och ibland krävs även skötsel- och restaureringsåtgärder.

Livsmiljötypen är variationsrik och vissa strukturer och funktioner är särskilt betydelsefulla för livsmiljötypen och dess möjlighet att nå gott tillstånd. Det är därför avgörande att det finns tillräckligt av dessa strukturer och funktioner. Särskilt viktiga strukturer och funktioner för livsmiljötypen sandbankar:

- I gott tillstånd har effekterna av fysisk påverkan ingen negativ inverkan på bottenstrukturens funktion.

- I gott tillstånd ger vattenkvaliteten förutsättningar för livskraftiga bestånd av typiska arter. Effekterna av icke naturlig belastning i form av utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, kemikalier och andra miljöstörande ämnen har ingen negativ inverkan på de för området typiska arterna.
- I gott tillstånd är strömförhållandena naturliga och ej förändrade av mänskliga aktiviteter eller konstruktioner.
- I gott tillstånd är ljusförhållandena inte försämrade av antropogen påverkan. En naturlig ljustillgång och ett naturligt och gott siktdjup är viktigt för livsmiljötypens strukturer och funktioner. Direkt eller indirekt antropogent orsakad försämring av ljusförhållandena genom exempelvis grumling, skuggning eller ljusföroreningar har ingen negativ inverkan på livsmiljötypen.
- I gott tillstånd har effekterna av sedimentation ingen negativ inverkan på bottenstrukturen och de typiska arterna.
- I gott tillstånd är artsammansättning, arternas populationsstruktur och täckningsgrad naturlig och livskraftig. Detta inkluderar för området relevanta typiska arter, vilket för sandbankar kan variera mellan områden då vissa bottnar kan vara fria från vegetation.
- I gott tillstånd har främmande arter ingen negativ inverkan på artsammansättningen och variationen av arter genom ändrade konkurrensförhållanden.
- I gott tillstånd har effekterna av undervattensbuller ingen negativ inverkan på de för området typiska arterna.

Förutsättningar för konnektivitet inom och mellan förekomster av livsmiljötypen är viktigt för att bidra till gott tillstånd både i enskilda förekomster och på större geografisk skala. Fragmentering med för få förekomster, långa avstånd eller för svåra vandringshinder mellan förekomster ger minskad konnektivitet.

Livsmiljötypens karakteristiska och typiska arter

Arter i fel stil utpekade i enlighet med IM. MB=Marin östersjöregion, MA =Marin atlantisk region.

<i>Taxonid</i> (dyntaxa)	<i>Vetenskapligt namn</i> (enligt dyntaxa)	<i>Svenskt namn</i> (i parentes saknar svenskt namn)	<i>K-art</i>	<i>T-art</i>	<i>Region</i> (T-art)
<i>Alger</i>					
225236	<i>Chara aspera</i>	borststräfsse		T-art	MB
322	<i>Chara baltica</i>	grönsträfsse		T-art	MB
325	<i>Chara canescens</i>	hårsträfsse		T-art	MB
334	<i>Chara tomentosa</i>	rödsträfsse		T-art	MB
232538	<i>Corallina officinalis</i>	korallalg	K-art		
232545	<i>Phymatolithon calcareum</i>	grenig kalkskorpa	K-art		
1566	<i>Tolypella nidifica</i>	havsrufsse	K-art	T-art	MB
<i>Blötdjur</i>					
218257	<i>Acanthocardia echinata</i>	tagghjärtmussla		T-art	MA
218258	<i>Cerastoderma edule</i>	ätlig hjärtmussla	K-art		
218259	<i>Cerastoderma glaucum</i>	skevhjärtmussla	K-art		
218354	<i>Chamelea striatula</i>	finräfflad venusmussla		T-art	MA
102911	<i>Hydrobia acuta neglecta</i>	smaltusensnäck		T-art	MA, MB

106766	Macoma balthica	östersjömussla	K-art		
218383	Modiolus modiolus	större hästmussla		T-art	MA
218290	Mya arenaria	spetsig sandmussla	K-art		
218397	Pecten maximus	större kammussla		T-art	MA
218045	Rissoa membranacea	större tångsnäcka		T-art	MB, MA
218281	Spisula elliptica	elliptisk trågmussla		T-art	MA
250051	Tritia nitida	stor nätsnäcka	K-art		
<i>Fiskar</i>					
206057	Ammodytes marinus	havstobis	K-art	T-art	MA, MB
206058	Ammodytes tobianus	kusttobis	K-art	T-art	MA, MB
206063	Anguilla anguilla	ål		T-art	MA, MB
1001682	Callionymus	(sjökokkar)	K-art		
206089	Clupea harengus	sill		T-art	MA, MB
206142	Gadus morhua	torsk (fisken)		T-art	MA, MB
206151	Gasterosteus aculeatus	storspigg		T-art	MB
206210	Limanda limanda	sandskädda	K-art		
206275	Nerophis ophidion	mindre havsnål	K-art		
6039902	Platichthys flesus	skrubbskädda	K-art	T-art	MA, MB
206211	Pleuronectes platessa	rödspätta	K-art	T-art	MA, MB
206162	Pomatoschistus microps	lerstubb	K-art	T-art	MA, MB
206163	Pomatoschistus minutus	sandstubb	K-art	T-art	MA, MB
206247	Scophthalmus maximus	piggvar		T-art	MA, MB
206091	Sprattus sprattus	skarpsill		T-art	MA, MB
206278	Syngnathus typhle	tångsnälla	K-art		
<i>Fåglar</i>					
102108	Clangula hyemalis	alfågel (vinter)		T-art	MA, MB
100062	Gavia arctica	smålom (vinter)	K-art	T-art	MA, MB
100063	Gavia stellata	smålom (vinter)	K-art	T-art	MA, MB
102936	Melanitta nigra	smålom (vinter)	K-art	T-art	MA, MB
102935	Somateria mollissima	ejder		T-art	MA, MB
<i>Kräftdjur</i>					
217806	Crangon crangon	hästräka	K-art	T-art	MA, MB
217812	Palaemon adspersus	långfingrad tångräka		T-art	MA, MB
217813	Palaemon elegans	kortfingrad tångräka		T-art	MA, MB
101726	Saduria entomon	skorv	K-art		
<i>Kärlväxter</i>					
219604	Ruppia maritima	hårnating	K-art	T-art	MB
219603	Ruppia spiralis	skruvnating	K-art	T-art	MB
219588	Stuckenia filiformis	trådnate	K-art	T-art	MB
219594	Stuckenia pectinata	borstnate	K-art	T-art	MB
219614	Zannichellia palustris	hårsärv	K-art	T-art	MB
219616	Zostera marina	ålgrys	K-art	T-art	MA, MB
1683	Zostera noltii	dvärgålgrys		T-art	MA
<i>Nässeldjur</i>					
217871	Sagartiogeton viduatus	ålgrysanemon	K-art		
217844	Virgularia mirabilis	mindre piprensare		T-art	MA
<i>Ringmaskar</i>					
227744	Arenicola marina	sandmask	K-art	T-art	MA
227000	Hediste diversicolor	bakborstig rovmask	K-art		
227345	Pygospio elegans	(rygg huvudmask)	K-art		

2000514	Scoloplos armiger	(ryggfotsmask)	K-art		
227832	Travisia forbesii	(havsbotmask)	K-art		
<i>Ryggsträngsdjur</i> <u>r</u>					
232195	Branchiostoma lanceola-	lansettfisk		T-art	MA
<i>Tagghudingar</i>					
217678	Astropecten irregularis	kamsjöstjärna	K-art	T-art	MA
217719	Brissopsis lyrifera	lyrsjöborre	K-art		
217713	Echinocyamus pusillus	dvärgsjöborre		T-art	MA
217717	Psammechinus miliaris	tångsjöborre		T-art	MA
217724	Spatangus purpureus	purpursjömus		T-art	MA, MB

Gränsdragning mot andra livsmiljötyper.

- Sandbankar (1110) kan ingå och utgöra del av och därmed överlappa med komplexa livsmiljötyper; till exempel estuarier (1130), stora vikar och sund (1160), åsöar i Östersjön (1610), skär i Östersjön (1620) och smala Östersjövikar (1650).
- Lägsta lågvattenstånd utgör gränsen mellan sandbankar (1110) och blottade ler- och sandbottnar (1140), även vid förekomst av ålgräs- och annan långskottsvegetation.
- Sandbankar (1110) kan överlappa och övergå till stränder i Östersjön (1630) vid lägsta lågvattenstånd.
- Sandbankar (1110) avgränsas mot omkringliggande botten och exempelvis mot rev (1170) då bottensubstratet övergår till mindre än 50 % sandiga sediment.
- Musselbankar med täckningsgrad över 10 % hör till rev (1170), även om de finns på sandbotten.

Hot och påverkansfaktorer samt åtgärder för bevarande

Hot och påverkansfaktorer

Betydelsen av olika hot och negativa påverkansfaktorer kan variera och det kan finnas fler utöver dem som nämns här. Inverkan kan vara direkt om påverkan sker inom den aktuella livsmiljötypsförekomsten, eller indirekt om den sker i intilliggande områden och exempelvis påverkar lokalklimat eller hydrologi. Landbaserad och ibland fjärran verksamhet som till exempel utsläpp från industrier och markanvändning eller effekter av fiske, kan ha stor påverkan på tillståndet i marina livsmiljötyper.

Goda förutsättningar för bevarande går oftast hand i hand med liten påverkan från mänsklig verksamhet. Flera och olika påverkansfaktorer kan tillsammans ge kumulativa effekter som påverkar livsmiljön. I takt med att påverkan ökar minskar oftast förutsättningar för naturvärden och åtgärder behövs för att reducera negativa effekter.

Följande är exempel på hot och negativ påverkan mot livsmiljötypens och dess arters ekologiska behov:

- Förändringar som bidrar till försämring av livsmiljötypens förutsättningar genom direkt eller indirekt fysisk påverkan eller förlust av främst bottenstrukturen. Exempel på sådana aktiviteter är muddring, bortgrävning, övertäckning, utfyllnad, torrläggning, bottentrålning samt undervattenstäkt för utvinning av sand, grus och sten eller mineral. Olika typer av exploatering som etablering av infrastruktur (för exempelvis sjöfart eller energi) kan generera denna typ av negativa påverkan.
- Försämrade och dålig vattenkvalitet i livsmiljötypen genom tillförsel av övergödande eller miljöstörande ämnen (miljögifter) från antropogena punkt- eller diffusa källor från industri, sjöfart, vattenbruk, jordbruk, skogsbruk, reningsverk, enskilda avlopp eller annan infrastruktur och övriga relevanta mänskliga aktiviteter i eller utanför livsmiljötypen.
- Undervattensbuller och antropogent inducerad störande vågverkan (svall) i livsmiljötypen från båt- och fartygstrafik, flygtrafik, industri, militär verksamhet, sprängning och pålning, sonar, seismik.
- Kommersiellt fiske och husbehovs- eller fritidsfiske kan om fisketrycket påverkar populationer göra så att artsammansättningen i livsmiljötypen och ekosystemet förändras. Även annat utnyttjande av arter genom jakt eller skörd som förändrar den naturliga artsammansättningen kan utgöra ett hot.
- Utsättning och spridning av främmande arter som påverkar den naturliga strukturen, funktionen eller artsammansättningen.
- Förändrade ljusförhållanden genom exempelvis grumling och sedimentation eller brunifiering av vattnet orsakat av exempelvis erosion, båttrafik (svall), fiske (bottentrålning) eller som en effekt av övergödning vilken kan orsaka en förändrad artsammansättning. Detta gäller även förändringar genom tillförsel av artificiellt ljus.
- Klimatrelaterade förändringar av livsmiljötypens ekologiska förutsättningar för dess karakteristiska och typiska arter.

Bevarandeåtgärder

Bevarande- och skötselåtgärder kan behövas för att långsiktigt upprätthålla eller återställa livsmiljötypens strukturer, funktioner och typiska arter. Betydelsen av olika åtgärder kan variera och det kan finnas fler utöver dem som nämns här. Vid bevarandearbetet måste det enskilda områdets förutsättningar beaktas.

Följande är exempel på bevarandeåtgärder som kan krävas för att motverka, minimera och/eller eliminera pågående påverkansfaktorer och framtida hot mot livsmiljötypens ekologiska behov. Vilka åtgärder som krävs och i vilken omfattning behöver bedömas i det enskilda fallet. Planering och genomförande bör ske samlat utifrån ett avrinnings- och kustområdesperspektiv. Åtgärder för att bevara, förbättra och återställa livsmiljötyper i kustvatten- och havsmiljön behöver ofta genomföras utanför och ibland på stora avstånd från livsmiljötypen, ibland som passiva åtgärder eller aktiva landbaserade åtgärder.

- Minimera tillförsel av miljöstörande ämnen, till exempel miljögifter, från både land och vatten som kan försämma vattenkvaliteten i livsmiljötypen. Sådana ämnen kan komma från punktkällor eller diffusa källor som industrier, täkter, avlopp, sjöfart och annan infrastruktur

men även genom markanvändning. Åtgärder mot tillförseln behöver ofta ske utanför livsmiljötypen.

- Begränsa tillförsel av antropogena övergödande ämnen och av organiskt material som kan leda till ökad igenväxning av livsmiljötypen och utbredning av syrefria bottenar. Åtgärder mot tillförseln behöver ofta ske utanför livsmiljötypen.
- Minimera fysisk påverkan och risken för negativa effekter, eventuell förlust av livsmiljötypens strukturer, funktioner och artsammansättning. Åtgärder bör syfta till att i livsmiljötypen begränsa effekterna av och i möjligaste mån undvika muddring, bortgrävning, övertäckning, utfyllnad, torrläggning, bottenstråkning, samt undervattenstäkt för utvinning av sand, grus och sten eller mineral och andra typer av exploatering.
- Bevara och återställ naturliga ljusförhållanden genom att minimera riskerna för skuggning och grumling, samt sedimentation orsakat av exempelvis byggnationer, erosion, båttrafik (svall), samt fiske (bottenstråkning). Även grumling indirekt som effekt av övergödning eller brunifiering. Minimera riskerna med artificiellt ljus.
- Minimera undervattensbuller och antropogent inducerad störande vågverkan (svall) i livsmiljötypen från exempelvis båt- och fartygstrafik, flygtrafik, industri, militär verksamhet, sprängning och pålning, sonar, seismik.
- Inrätta formellt områdesskydd med tydliga bevarandemål och föreskrifter för att minimera störning på livsmiljötypens bevarandevärden från olika mänskliga aktiviteter, inklusive friluftsliv.
- Införa nödvändiga fiskebegränsningar och restriktioner för ett långsiktigt hållbart uttag av arter.
- Förhindra utsättning av främmande arter. Bekämpning av redan etablerade främmande arter. Inte tillåta utsättning av genotyper som inte finns naturligt i området.
- Tillse att det finns förutsättningar för konnektivitet och fria vandringsvägar till anslutande områden.

Övrigt om livsmiljötypen

Relation till andra klassningssystem enligt Interpretation Manual (IM)

Palaeartic habitats:

- 11.125 –Shoals: Shallow waters over permanently submerged elevated features of the sea-floor.
- 11.22-Sublittoral soft seabeds: Mostly animal communities colonizing soft sediments such as mud, sand or gravel of the infralittoral and circalittoral zones.
- 11.31 Atlantic eelgrass meadows: *Zostera marina*: *Zosteretum marinae* Eelgrass beds dominated by *Zostera marina*, established between the base of the intertidal zone and a depth of about 10 metres in Atlantic and North Sea waters. (Westhoff and den Held, 1975; Tutin, 1980; Gehu, 1984; Gehu and Gehu-Franck, 1984a; Ellenberg, 1988; Oberdorfer, 1990)
- 11.333 Pontic eelgrass meadows

Vegetationstyper i Norden (Påhlsson (ed.) 1994): “*Zostera marina*-typ (4.4.1.1)”, “*Ruppia maritima* typ (4.4.1.2)”, “Chara-typ (6.3.3.1)”, “*Potamogeton pectinatus* (6.3.2.2)”

Kustbiotoper i Norden (Nordiska Ministerrådet 2001): “Sandbottnar (7.8.1.2; 7.8.4.2; 7.8.5.2; 7.8.6.7; 7.8.6.8; 7.8.6.9; 7.8.7.9; 7.8.7.10; 7.8.7.11).”

HELCOM classification: “Sublittoral gravel bottoms. Banks with or without macrophyte vegetation (2.4.2.3)”, “Sublittoral sandy bottoms. Banks with or without macrophyte vegetation (2.5.2.4)”.

EUNIS classification (2004): Relevant types within “A5.1 Sublittoral coarse sediment, A5.2 Sublittoral sand, A5.4 Sublittoral mixed sediments, A5.5 Sublittoral macrophyte-dominated sediment”.

Relation till eventuella ytterligare klassningssystem

Enligt Eunis marina habitatklassificering från 2022 kan följande för svenska förhållanden relevanta Eunis-habitattyper (nivå 3) förekomma som komponenter i habitattyp 1110; MB23, MB32-33, MB42-43, MB52-53, MB62, MC23, MC32, MC33, MC42, MC52, MC53. Flera av dessa Eunis nivå 3-habitat finns listade i grupp 7 (mjuka sediment över 1000 m) i bilaga II till lagen om naturrestaurering (MB32, MB42, MB52, MB62, MC32, MC42, MC52). I naturrestaureringslagens bilaga II anges även följande Eunis habitat (nivå 4), relevanta för svenska förhållanden, vara kopplade till livsmiljötypen och grupp 1 (sjögräsbäddar): MA623, MA632, MB332, MB432, MB532, MB632, i grupp 2 (makroalgskogar): MB232, MB333, MB433 och i grupp 3 (skaldjursbäddar): MC231 samt i grupp 4 (maerlbäddar): MB322, MB421, MB622.

Sandbankar (1110) kan även utgöra delar av estuarier (1130) och överlappa med blottade ler- och sandbottnar (1140) som båda listas i bilaga I till naturrestaureringslagen.

Referenser

Cato I, Kjellin B & Zetterlund, S (2003): Förekomst och utbredning av sandbankar, berg och hårdbottnar inom svenskt territorialvatten och svensk ekonomisk zon (EEZ). Sveriges Geologiska Undersökning, SGU, rapport 2003:1, 24 s, Uppsala.

European commission DG environment. 2013. Interpretation manual of European union habitats. 28

Gubbay, S. & Garcia-Herrero, A. (2025). Sandbanks which are slightly covered by sea water all the time (1110). In: C. Olmeda & V. Šefferová Stanová (eds.), Technical guidelines for assessing and monitoring the condition of Annex I habitat types of the Directive 92/43/EEC. Luxembourg: Publications Office of the European Union, ISBN 978-92-68-31998-7. <https://10.2779/1185205>

Naturvårdsverket (2011). Sandbankar. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. NV-04493-11.
<https://www.naturvardsverket.se/contentassets/859b23bbe0e3491d84ba5d3763cb1544/vl-1110-sandbankar-.pdf>

Nordiska Ministerrådet (2001): Kustbiotoper i Norden.

Korpinen, S., Bigagli, E., Farella, G., med flera (2025). Interpretation manual of the marine EUNIS habitats in the Nature restoration Regulation (ETC BE Report 2025/2). European Topic Center on Biodiversity and Ecosystems. Doi: 10.5281/zenodo.17963393

SLU Artdatabanken (2026). Artfakta. Hämtad 15 februari 2026. <https://artfakta.se/>